

Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State
Postbus 20019
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Deurne, 18 maart 2015
Onze ref.: 20140414
Uw ref.: 201403103/1/R1
Behandelaar: mr. R.A.M. Verkoijen
E-mail direct: r.verkoijen@gca.nl

Geachte heer/mevrouw,

Op 2 april staat de zitting gepland waarbij de omgevingsvergunning en het bestemmingsplan voor de centrale verwerkingsinstallatie (CVI) aan de orde zal komen.

Op 2 januari heb ik u een rapportage van Witteveen + Bos gestuurd. Onder aan de pagina's staat vermeld dat deze rapportage niet gecontroleerd en niet goedgekeurd is en dat er geen rechten aan ontleend kunnen worden. Per abuis is dus een nog niet gecontroleerd en goedgekeurd rapport toegestuurd. Met deze brief stuur ik u derhalve de definitieve versie die alleen qua layout is aangepast maar inhoudelijk gelijk is aan de eerdere versie.

Verder laat ik u met deze brief weten dat wij de heer H. Buikema van bureau Peutz mee naar de zitting zullen nemen om een toelichting te geven en vragen te beantwoorden ten aanzien van laagfrequent geluid.

Vriendelijke groet,
Goorts + Coppens

Ruud Verkoijen
Advocaat

voorkomen doe je samen met

Goorts + Coppens bv

Schootense Dreef 31 + 5708 HZ Helmond + Postbus 41 + 5750 AA Deurne + 0492 544 435 + helmond@gca.nl
Heuvelstraat 14 + 5751 HN Deurne + Postbus 41 + 5750 AA Deurne + 0493 352 070 + deurne@gca.nl
www.gca.nl + KvK 13038224 + BTW NL800529777B01 + NL31RABO0121430111 St. Beheer Dordengelden

Witteveen+Bos
Van Twickelostraat 2
Postbus 233
7400 AE Deventer
0570 69 79 11
www.witteveenbos.nl

onderwerp CVI Raaiende
project toets nut en noodzaak
opdrachtgever Achmea Rechtsbijstand
projectcode TB211-1
referentie TB211-1/14-024.567
opgemaakt door ir. B. Dekens/ir. J.H. Spaans
goedgekeurd door ir. J.H. Spaans
status definitief
datum opmaak 6 januari 2015
bijlagen -

paraaf

aan	Achmea Rechtsbijstand TRC Advocaten	R. Verkoijen T.J.P. Jeltema
kopie	-	

1. DOEL VAN DEZE NOTITIE

Stichting Achmea Rechtsbijstand en TRC advocaten hebben namens omwonenden en de Vereniging Behoud de Parel bij de Raad van State beroep ingesteld tegen verlening van de omgevingsvergunning voor de aanleg van een Centrale Verwerkingsinstallatie (CVI) in de gemeente Horst aan de Maas (raadsbesluit gemeente Horst aan de Maas d.d. 11/2/2014). Daarnaast is ook beroep ingesteld tegen wijziging van het bestemmingsplan.

De CVI is volgens de initiatiefnemer DCM en het bevoegde gezag bedoeld om grondstoffen die vrijkomen bij de uitvoering van vijf vooral genoemde rivierverschuimingsprojecten in de omgeving op te slaan, te sorteren, bewerken en weer af te voeren. Stichting Achmea Rechtsbijstand en TRC betwijfelen of de CVI uitsluitend zal worden gebruikt voor verwerking van grondstoffen uit deze projecten. Ook betwijfelen zij of de CVI in deze vorm en op deze locatie noodzakelijk is voor de rivierverschuiming.

Stichting Achmea Rechtsbijstand en TRC hebben Witteveen+Bos gevraagd om nut en noodzaak van de CVI nader te onderzoeken en hierover te rapporteren. In deze notitie is het resultaat van het onderzoek weergegeven.

2. VRAAGSTELLING

De Delfstoffen Combinatie Maasdal (DCM) heeft het voornemen om een Centrale Verwerkingsinstallatie (CVI) te realiseren in Grubbenvorst, in de gemeente Horst aan de Maas.

Voor de realisatie van de CVI zijn diverse vergunningen en ontheffingen verleend waaronder de Water- en Omgevingsvergunning, een vergunning in het kader van de Ontgrondingenwet, een ontheffing Flora en Faunawet. Daarnaast is het bestemmingsplan voor de locatie gewijzigd. In de vergunningaanvragen, het verzoek tot wijziging van het bestem-

mingsplan en in de opgestelde plan/besluit MER'en is het initiatief van DCM gemotiveerd. Zoals gezegd wordt de installatie door DCM van groot belang geacht voor het realiseren van het Zandmaasproject.

Zowel tegen de ontwerpvergunningen en het bestemmingsplan zijn door omwonenden en Vereniging Behoud de Parel bezwaren ingediend. Na vaststelling van de vergunningen en het bestemmingsplan is door deze partijen hoger beroep ingesteld.

Omwonenden en de Vereniging betogen dat het nut en de noodzaak van de CVI niet is onderbouwd. Zij betwijfelen of de CVI uitsluitend zal worden gebruikt voor de verwerking van grondstoffen uit de Zandmaas. Daarnaast betwijfelen zij of de CVI noodzakelijk is om de betreffende rivierverruimingsprojecten te realiseren. De discussie over nut en noodzaak is temeer van belang aangezien de CVI zal worden gerealiseerd in een landschappelijk en ecologisch waardevol gebied, dat in het vigerende Provinciale Omgevingsplan is aangeduid als 'Provinciale Ontwikkelingszone Groen', Ecologische Hoofdstructuur - Nieuwe Natuur en Ecologische Verbindingszone.

De vraag aan Witteveen+Bos is of het voor de rivierverruiming in het kader van de Zandmaasprojecten essentieel is dat de CVI Raaiende wordt gerealiseerd. Deze algemene vraag is als volgt geconcretiseerd:

- in welk stadium verkeren de rivierverruimingsprojecten waarvoor CVI Raaiende volgens de aanvraag van de initiatiefnemer wordt opgericht;
- leidt het niet realiseren van CVI Raaiende tot vertraging in de uitvoering van deze Zandmaasprojecten;
- is, met andere woorden, CVI Raaiende noodzakelijk om het Zandmaasproject te realiseren en daardoor de bevolking een grotere veiligheid te bieden tegen hoogwater.

3. AANPAK

Het onderzoek is uitgevoerd als bureaustudie en is gebaseerd op literatuur en openbare informatie. De bestudeerde literatuur en gegevens zijn weergegeven onder punt 9 van deze notitie. Bij het onderzoek is verder betrokken het rapport van de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (StAB) van 14 oktober 2014. Dit rapport is door de StAB is opgesteld op verzoek van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, in het kader van de hiervoor genoemde beroepsprocedures.

De aanpak van het door ons uitgevoerde onderzoek is als volgt:

- inventarisatie en literatuuronderzoek;
- evaluatie van de voortgang van rivierverruimingsprojecten in de omgeving (i.c. Zandmaaspakket I en II en Deltaprogramma);
- analyse;
- conclusies en bondige rapportage.

4. DOEL EN ALTERNATIEVEN CVI

Om de CVI te kunnen realiseren is door de initiatiefnemer DCM reeds in 2008 een plan-MER opgesteld. In het plan-MER wordt over nut en noodzaak van de CVI in relatie tot het Zandmaasproject het volgende opgemerkt:

'Om de uitvoering van een aantal van deze rivierverruimingsprojecten mogelijk te maken, en om het afgegraven materiaal op een maatschappelijk en bedrijfseconomisch verantwoorde wijze te kunnen verwerken, is het noodzakelijk dat er in de omgeving van de rivierverruimingsprojecten een centrale verwerkingsinstallatie (CVI) wordt gerealiseerd.'

Hierbij wordt de inschatting gemaakt dat er in de periode tot 2020 circa 15 tot 20 miljoen m³ ruwe grondstof (toutvenant) zal vrijkomen.

In de vergunningaanvragen, de MER en nadien uitgevoerde onderzoeken geeft DCM aan dat een verwerkingsinstallatie noodzakelijk is, gezien de samenstelling van het toutvenant en de eisen die vanuit de markt worden gesteld aan industriezand. In de plan-MER wordt de afweging gemaakt tussen centrale en decentrale verwerking en tussen een drijvende en vaste installatie. De keuze voor decentrale verwerking valt al snel af door eerdere ervaringen met weerstand bij omwonenden.

In reactie op de plan-MER uit 2008 is door de Vereniging Behoud de Parel uit Grubbenvorst een aantal alternatieve oplossingen voorgesteld. Onderzoeksbureau de Meent B.V. heeft vervolgens in opdracht van de gemeente Grubbenvorst een second opinion van de plan-MER uitgevoerd, waarbij een aantal van de ingediende alternatieve varianten mee zijn genomen in de vergelijking. In het rapport van de Meent zijn ook varianten met een drijvende verwerkingsinstallatie meegenomen in de afweging. In het rapport wordt aangegeven dat DCM verwacht dat de CVI Raaieinde gemiddeld 1.000.000 ton industriezand en grind per jaar zal produceren. Hiervan zal de helft per as worden afgezet, wat neerkomt op 1.350 tot 1.700 m³ per dag. De andere helft van de afzet zal per schip worden vervoerd.

5. OORDEEL STAB OVER NUT, NOODZAAK EN ALTERNATIEVEN

Op 14 oktober 2014 heeft de StAB over de ingestelde beroepen geadviseerd aan de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. In haar advies merkt de StAB het volgende op over nut en noodzaak van CVI:

'De noodzaak van de ontgroning hangt dus samen met de keuze voor centrale verwerking. Bijkomend gevolg is de winning van bouwgrondstoffen. Wanneer de CVI uitsluitend wordt gebruikt voor verwerking van toutvenant uit Zandmaasprojecten en er niet meer wordt ontgrond dan noodzakelijk dan is nut en noodzaak van de ontgroning mijns inziens te relateren aan de nut en noodzaak van maatregelen in het kader van het project "Ruimte voor de Rivier

In de analyse geeft StAB verder aan:

De verwerkingsinstallatie en haven zijn uitsluitend bedoeld voor toutvenant dat in dit deel van de Zandmaas vrijkomt. Op het moment dat binnen de CVI uitsluitend materiaal uit de Zandmaasprojecten en uit het eigen gebied wordt verwerkt dan bestaat er een directe relatie met de doelstellingen van het Zandmaasproject waarvan de nut en noodzaak onbestreden zijn.

Verder constateert de StAB dat er in de watervergunning en in de privaats-publiek rechtelijke overeenkomst met tussen de gemeente en de initiatiefnemer voldoende is gewaarborgd dat er alleen maar materiaal wordt verwerkt die afkomstig is uit Zandmaasprojecten. Dit doordat in zowel de vergunning als de overeenkomst expliciet de betreffende rivierversuimingsprojecten is vermeld, met de realisatietermijn en de hoeveelheid te verwerken grondstoffen, zoals opgenomen in de onderstaande tabel:

project	vergunningaanvragen en besluit-MER 2012	
	uitvoering voorzien vanaf	te verwerken materiaal (m ³)
hoogwatergeul Ooijen	2022	1.500.000
hoogwatergeul Grubbenvorst	2015	3.500.000
hoogwatergeul Lomm	2015	2.500.000
hoogwatergeul Venlo-Velden	2022	1.300.000
hoogwatergeul Lottum	Na 2020	7.500.000
ruimte voor aanvoer elders	--	2.100.000
totaal		18.400.000

De StAB komt op grond hiervan tot de conclusie dat op het moment dat binnen de CVI uitsluitend materiaal uit de Zandmaasprojecten en uit het eigen gebied wordt verwerkt er een directe relatie met de doelstellingen van het Zandmaasproject bestaat waarvan de nut en noodzaak onbestreden zijn (par 2.4, resumé).

6. NUT EN NOODZAAK VAN ZANDMAASPROJECTEN IN RELATIE TOT HOOGWATER-VEILIGHEID

6.1. Vraagstelling

Om een uitspraak te kunnen doen over nut en noodzaak van de CVI voor rivierversuiming is het van belang om dieper in te gaan op de geschiedenis van de rivierversuiming rondom de Zandmaas. Dit omdat er in de afgelopen decennia op dat gebied heel wat ontwikkelingen zijn geweest en er op dit moment eigenlijk geen goede definitie meer is van 'het Zandmaasproject'. Bovendien staan er ook projecten op stapel in het stroomgebied van de Zandmaas, die wel bijdragen aan natuur- en/of gebiedsontwikkeling, maar niet aan het verbeteren van de hoogwaterveiligheid. De ontgroning ten behoeve van de aanleg van CVI Raaiende zelf is daarvan een sprekend voorbeeld.

Deze analyse is daarnaast van belang omdat - dit is een andere conclusie dan die van de StAB- in de watervergunning **niet** is gewaarborgd dat uitsluitend materiaal uit de hoogwatergeulen Ooijen, Grubbenvorst, Lomm, Venlo-Velden en Lottum mag worden verwerkt. Dit heeft te maken met artikel 3 lid 2 uit de vergunning die als volgt luidt:

Indien aanvoer vanuit de in lid 1 genoemde projecten niet mogelijk is, mogen grondstromen uit de Maas en de daarmee verbonden wateren, zoals opgenomen in bijlage II, onderdeel 1e van het Waterbesluit worden verwerkt.

Bijlage II, onderdeel 1 e geeft vervolgens een opsomming van de 'met de Maas verbonden' wateren. Dit zijn:

- Maas, Verbindingskanaal Bossche Veld, Afleidingskanaal Maastricht, Zuid-Willemsvaart (Limburgse tak), Bergsche Maas, Heusdensch Kanaal, Afgedamde Maas, Amer, Brabantse, Dordtsche en Sliedrechtse Biesbosch;
- Julianakanaal, Lateraal kanaal, Maas-Waalkanaal, Kanaal van St. Andries;
- Wilhelminakanaal, met inbegrip van de Amertak, Zuid-Willemsvaart (Brabantse tak), Máximakanaal, Kanaal Wessum-Nederweert.

In de samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente en CVI Haven Raaiende B.V. is vastgelegd dat het verboden is om meer dan M€ 18,4 m³ toutvenant te verwerken, en dat alleen materiaal mag worden verwerkt uit de bovengenoemde projecten. Daarbij is echter wel de volgende clausule opgenomen:

Op dit moment is er, voorzover ons bekend, formeel nog geen toestemming gegeven voor verwerking van materiaal van elders.

Zandmaaspakket I

In bijlage 2 van de 26^e voortgangsrapportage Zandmaas², heeft Rijkswaterstaat de projecten van Zandmaaspakket I nog eens op een rijtje gezet. Met behulp van deze projecten moet het veiligheidsniveau van 1/250 jaar einde 2015 zijn bereikt, voorzover het gaat om rivierverruiming, en in 2020 met betrekking tot kadeverhogingen.

In onderstaande tabel, die is ontleend aan [ref. 10.] , is dit schematisch weergegeven.

[illegible]

² 26e voortgangsrapportage Zandmaas en Grensmaas, 1 januari - 30 juni 2014, 2014, Rijkswaterstaat.

Zandmaaspakket II

Aanvullend op wat door Rijkswaterstaat/de Maaswerken wordt uitgevoerd heeft de provincie Limburg in 2009 het Meerjarenplan Zandmaas 2 ontwikkeld. Het meerjarenplan heeft een integraal en gebiedsgericht karakter. Het heeft een tijdshorizon tot 2015 voor concrete dan wel bekende plannen en het sluit aan op het Zandmaasproject van het Rijk en enkele particuliere initiatieven. Daarnaast geeft het een doorkijk naar 2050. In [ref. 12.] is een overzicht opgenomen van de in totaal 30 concrete dan wel potentiële projecten die onderdeel uitmaken van dit meerjarenplan.

Hoogwaterbescherming in het Deltaprogramma

Inmiddels is meer bekend over klimaatwijziging en de gevolgen daarvan voor hoogwaterafvoer van rivieren. De hoogwaterveiligheid van 1 maal overstroming per 250 jaar zal zonder aanvullende maatregelen ten opzichte van het Zandmaaspakket I niet wordt bereikt. In het kader van het Deltaprogramma wordt nu gewerkt aan een maatregelenprogramma voor het rivierengebied, die een hoofd moet bieden aan toekomstige hoogwaterafvoeren.

Voor het rivierengebied is de kern van de strategie de inzet van verdere dijverzwaring en rivierverruiming, zoals uiterwaardverlaging, aanleg nevengeulen, dijkteruglegging, aanleg van een bypass en de inzet van retentiegebieden etc. Veel nadrukkelijker nog dan voorheen is een voorkeursstrategie bedoeld om met maatwerk in te spelen op de karakteristieken van de rivier en de omgeving, en om combinaties te zoeken met andere ingrepen langs de rivieren, bijvoorbeeld voor natuur, waterkwaliteit of wonen.

Het deltaprogramma werkt met regio-processen, waarbij belangrijke actoren in de verschillende gebieden gezamenlijk toewerken naar een voorkeursstrategie voor de periode tot 2100. In 2013 en 2014 is heeft de regio Maasvallei, waarbinnen de CVI valt, gerapporteerd aan de Deltacommissaris.¹ Hierbij hebben gemeenten, waterschappen, Rijkswaterstaat, de provincies Limburg, Noord-Brabant en het programmabureau Rivieren ook op kaartbeeld uitgewerkt hoe het samenspel tussen dijkversterking en rivierverruiming zou kunnen uitpakken, als richtinggevend kader naar toekomstige maatregelen. Er is een eerste aanzet tot programmering gemaakt voor de tijdshorizonten 2030, 2050 en 2100. Ook zijn regionale bestuurlijke uitgangspunten op een rijtje gezet.

Bij de definitieve beslissing over dit maatregelenprogramma, spelen verschillende overwegingen een rol: de mate waarin de maatregel een oplossing biedt voor de opgaven, de kosten, de kansen voor combinaties met andere ingrepen en de wensen van de omgeving. De komende jaren worden de voorkeursstrategieën uitgewerkt tot maatregelenpakketten en projecten.

Nadrukkelijk wordt in de rapportage gesteld dat hier het resultaat ligt van een verkenning, dat input vormt voor het advies van de regio aan de Deltacommissaris. In het Deltaprogramma 2015 wordt hierover opgemerkt *'Citaat Deltaprogramma 2015: De voorkeursstrategieën vormen het strategisch kompas voor de nadere uitwerking. Bij de definitieve uitwerking van maatregelen, en daarmee van de keuze tussen dijkversterking en rivierverruiming, spelen de doelbijdrage, kosten, meekoppelkansen en medefinanciering, overige baten en effecten en draagvlak een rol.*

23. Regioproces Deltaprogramma Limburgse Maasvallei, Hoe houden we Limburg blijvend veilig voor hoogwater, Bestuursnotitie Regionaal bestuurlijk advies aan de Stuurgroep Delta Maas, 27 februari 2014

24. Deltaprogramma Rivieren, voorkeursstrategie Maasvallei Onderzoeksrapportage fase 2 Regioproces, 2013

25. Regioproces Deltaprogramma Limburg, fase 2 Voorkeursstrategie: rivierkundige maatregelen, bijlage kaartenatlas, 2014

Belangrijk is te constateren dat op dit moment dus niet bestuurlijk is vastgesteld waar en wanneer projecten worden gerealiseerd. Voor CVI Raaiende betekent dit, dat er wel een mogelijkheid is dat er aanvullende rivierverruiming zal plaatsvinden (NB een aantal van de initiatieven die uit het oorspronkelijke Zandmaaspakket I en II zijn geschrappt, komen weer als projectidee terug in het Deltaprogramma), maar dat de realisatie van deze initiatieven nog lang niet zeker is. Er ligt met andere woorden geen bestuurlijk besluit of voornemen, op grond waarvan kan worden aangenomen dat deze projecten daadwerkelijk moeten en/of zullen worden uitgevoerd.

Daarbij komt dat in het Deltaprogramma het besluit is genomen om nieuwe normen te hanteren voor waterveiligheid. Dit kan invloed hebben op de wijze waarop hoogwaterveiligheid wordt bereikt. Maar ook hierover is op dit moment geen duidelijkheid. Hoe de nieuwe normering uitpakt wordt de komende jaren onderzocht. Naar verwachting is er meer duidelijkheid vanaf 2017.

7. NUT EN NOODZAAK VAN CVI

In de oorspronkelijke plan-MER, de besluit-MER en de vergunningaanvragen is het nut en de noodzaak van CVI onderbouwd, met op hoofdlijnen twee belangrijke argumenten:

- CVI is nodig in verband met de grondstoffenvoorziening voor bijvoorbeeld Nederland;
- CVI is nodig voor de realisatie van het Zandmaasproject.

Omdat het belang van hoogwaterveiligheid het essentiële argument is in de nut en noodzaak discussie (dit vormt namelijk in de diverse besluiten de legitimatie voor de aanleg van CVI) gaan wij op dit punt dieper in.

Zoals aangegeven is er in de afgelopen jaren veel gewijzigd rondom het Zandmaasproject. Ten tijde van het opstellen van de plan-MER in 2008 werd ervan uitgegaan dat er in de periode 2007-2015 vier hoogwatergeulen zouden worden aangelegd (ic Ooijen, Grubbenvorst, Lomm, Venlo-Velden) en in de periode na 2015 de hoogwatergeul Lottum.

In het besluit-MER van 2012 en de vergunningaanvragen geeft ook DCM dat de uitgangspunten ten aanzien van te verwerken hoeveelheden materiaal zijn gewijzigd. De planning is gewijzigd en er zijn voortschrijdende inzichten in de hoeveelheid te verwerken materiaal. In onderstaande tabel is dit schematisch weergegeven.

project	Plan-MER 2008		vergunningaanvragen en besluit-MER 2012	
	uitvoering voorzien in	te verwerken materiaal (m ³)	uitvoering voorzien vanaf	te verwerken materiaal (m ³)
hoogwatergeul Ooijen	2010-2015	1.500.000	2022	1.500.000
hoogwatergeul Grubbenvorst	2011-2020	3.500.000	2015	3.500.000
hoogwatergeul Lomm	2007-2015	5.400.000	2015	2.500.000
hoogwatergeul Venlo-Velden	2010-2012	1.300.000	2022	1.300.000
hoogwatergeul Lottum	na 2015	6.000.000	Na 2020	7.500.000
ruimte voor aanvoer elders	--	--	--	2.100.000
totaal		18.100.000		18.400.000

Inmiddels, ruim twee jaar na het aanvragen van de vergunningen en het maken van het besluit-MER, is deze laatste (ic uit 2012) opstelling niet meer actueel:

- hoogwatergeul Ooijen: maakt nu onderdeel uit van gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum. Onderdeel van de gebiedsontwikkeling is de aanleg van een tweetal hoogwatergeulen, de hoogwatergeul Ooijen en de hoogwatergeul Wanssum, samen met tal

- van andere maatregelen, die niet op hoogwaterveiligheid zijn gericht. De hoogwatergeul Wanssum zal worden aangelegd door middel van ondiepe ontgraving. Hierbij komt naar verwachting relatief weinig zand vrij. De hoogwatergeul Ooijen wordt circa 6 m diep. Hierbij komt circa M€ 0,7 m³ vermarktbaar grondstoffen vrij;
- de planvormingsfase voor dit project duurt tot 2016. De uitvoering is voorzien in de periode 2016-2020¹. Voor dit project worden in 2015 aannemers geselecteerd, die het project zullen uitvoeren. De benodigde gronden worden aangekocht door of namens de provincie Limburg²;
 - hoogwatergeul Grubbenvorst: Is nu als projectidee opgenomen in het Deltaprogramma voor de periode tot 2030. Er is veel weerstand tegen de aanleg van een omvangrijke 'natte' hoogwatergeul zoals voorzien door DCM3. In het gebiedsproces is dan ook een veel kleinere nevengeul geopperd, met een grondverzet van circa M€ 2,5 m³. Overigens loopt er thans ook het initiatiefvoorstel 'Smart Rivers', dat uitgaat van een andere manier van hoogwaterbescherming, met een nog geringer grondverzet tot gevolg⁴;
 - hoogwatergeul Lomm: Uit de jaarlijkse voortgangsrapportages van Rijkswaterstaat blijkt dat het project inmiddels in uitvoering is, en wordt opgeleverd in 2016. In november 2014 is door de provincie Limburg vergunning verleend voor het project Lomm++ , voor zandwinning tot 2022. Het gaat daarom om een uitbreiding van de oorspronkelijke hoogwatergeul Lomm, die in 2015 zal zijn gerealiseerd;
 - hoogwatergeul Venlo-Velden: de planvorming is stopgezet, omdat het oorspronkelijke plan en alternatieven niet haalbaar bleken. De hoogwatergeul is wel weer als projectidee in het Deltaprogramma opgenomen voor de periode tot 2030. Hier zijn een dijke-ruglegging, een weerdverlaging en een smalle hoogwatergeul voorzien. Vanuit het gebied bestaan bezwaren tegen de aanleg van een diepe, natte geul. Men wenst een ondiepere groene nevengeul, waardoor de beoogde winning van delfstoffen minder is dan in de oorspronkelijke plannen van DCM;
 - hoogwatergeul Lottum: uitvoering is in de aanvraag van DCM voorzien na 2020. In het Deltaprogramma is de hoogwatergeul Lottum als mogelijke maatregel echter aangeduid voor de periode na 2050. Dit omdat het project voor de hoogwaterveiligheid minder prioriteit heeft dan andere projecten. Voor de hoogwatergeul Lottum is echter ook een alternatief plan aangedragen, dat voorziet in een geringer grondverzet;
 - ruimte voor aanvoer elders: in de oorspronkelijke plan-MER was deze grondstroom niet voorzien. StAB komt in haar onderzoek de conclusie dat deze post de ontgroning van de locatie CVI zelf betreft, en dat dit niet bijdraagt aan hoogwaterbescherming.

8. IS REALISATIE VAN CVI ESSENTIEEL MET HET OOG OP HOOGWATERVEILIGHEID?

Na de overstromingen in 1993 en 1995 hebben Rijk en provincie besloten dat aan inwoners langs de Zandmaas een veiligheidsniveau moest worden geboden van 1/250 (i.c. kans op overstroming is 1 maal per 250 jaar). De daarvoor benodigde rivierverruiming moest zijn gerealiseerd in 2015. De daarvoor benodigde kadeverhogingen in 2020.

Volgens voortgangsrapportages van Rijkswaterstaat wordt deze planning nagenoeg gehaald. Alleen de hoogwatergeul Lomm wordt een jaar later opgeleverd, in 2016. Het is duidelijk dat de aanleg van CVI Raaieinde niet nodig is gebleken om deze hoogwaterveiligheidsdoelstelling te bereiken.

¹ www.ooijen-wanssum.nl.

² Mirt-verkenning Ooijen-Wanssum, provincie Limburg, 2013

³ Deltaprogramma Rivieren, voorkeursstrategie Maasvallei Onderzoeksrapportage fase 2 Regioproces, 2013

⁴ www.smartrivers.nl

De volgende vraag is of CVI Raaieinde noodzakelijk is om de toekomstige hoogwaterveiligheid te bereiken. Hierover kan het volgende worden opgemerkt:

- hoogwatergeul Ooijen wordt als onderdeel van gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum door de provincie gerealiseerd. Uitvoering is voorzien in de periode tot 2020. In 2015 zal de selectie en contractering van de uitvoerende aannemer plaatsvinden. Tegelijkertijd zal in 2015 de planuitwerking plaatsvinden. Gelet op deze procedure en de planning is het niet realistisch om te stellen dat CVI Raaieinde noodzakelijk is voor de totstandkoming van deze hoogwatergeul;
- hoogwatergeul Lomm is in zijn oorspronkelijke opzet in 2016 gerealiseerd. CVI Raaieinde zal voor deze hoogwatergeul dus niet meer worden ingezet. Lomm++ is een uitbreiding van de oorspronkelijke hoogwatergeul. In de vergunningaanvragen voor CVI Raaieinde is deze uitbreiding niet voorzien;
- hoogwatergeulen Lottum, Venlo-Velden en Grubbenvorst:
 - in het kader van het Deltaprogramma worden nieuwe veiligheidsnormen toegepast, op basis van een risicobenadering. Pas na 2017 is duidelijk wat dat exact voor Limburg betekent.

Hoewel al wel duidelijk is dat in de toekomst aanvullende rivier verruimende maatregelen nodig zijn, zijn deze op dit moment nog volop in studie. In het regioproces Deltaprogramma zijn tal van maatregelen bedacht om veiligheid te bieden tegen overstromingen, maar ook om natuur te ontwikkelen en dit te combineren met gebiedsontwikkeling. De tijdshorizon hiervan is 2030, 2050 en 2100. In het regioproces wordt Lottum gezien als project dat rond 2050 moet zijn uitgevoerd. Tegen die tijd is de CVI Raaieinde conform vergunningaanvragen niet meer in bedrijf, en is het betreffende gebied afgewerkt;

Uit het regioproces kan ook worden afgeleid dat er bij de bevolking weerstand bestaat tegen de aanleg van diepe grote hoogwatergeulen, zoals oorspronkelijk voorzien bij Grubbenvorst en Venlo-Velden. Het is dus maar de vraag of deze projecten doorgaan, en zo ja, in welke vorm. In dat verband verwijzen wij naar de Deltabeslissing 2015, waarin erop gewezen wordt dat het doorgaan van projecten onder ander afhangt van draagvlak, financiering, meekoppelkansen etc.

Eindconclusie

De eindconclusie is dat niet kan worden gesteld dat CVI Raaieinde noodzakelijk is om de noodzakelijke hoogwaterveiligheid in het Zandmaasgebied te realiseren. Van de vijf projecten, waarvoor DCM vergunning aanvraagt is hoogwatergeul Lomm al in 2016 gerealiseerd. Hoogwatergeul Ooijen zal als onderdeel van gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum al vóór 2020 zijn gerealiseerd. Gelet op de planning van het project en de wijze van aanbesteding mag niet worden verwacht dat CVI noodzakelijk is om dit project te realiseren.

De overige drie hoogwatergeulen zijn nog in studie. Wanneer, hoe en in welke omvang deze drie worden gerealiseerd zal de komende jaren pas duidelijk worden.

In onderstaande tabel zijn de conclusies nog eens samengevat.

project	vergunningaanvragen en besluit-MER 2012		nut en noodzaak in relatie tot Deltaprogramma
	uitvoering voorzien vanaf	te verwerken materiaal (m ³)	
Hoogwatergeul Ooijen	2022	1.500.000	- uitvoering is onderdeel van gebiedsproces Ooijen-Wanssum - aannemer wordt in 2015 geselecteerd - oplevering in 2020 - beoogd grondverzet circa 0,7 mln. - CVI niet noodzakelijk voor realisatie

project	vergunningaanvragen en besluit-MER 2012		nut en noodzaak in relatie tot Deltaprogramma
	uitvoering voorzien vanaf	te verwerken materiaal (m³)	
Hoogwatergeul Grubbenvorst	2015	3.500.000	- is opgenomen als projectidee in het deltaprogramma in de periode tot 2030 - grondverzet afhankelijk van nog verder te ontwikkelen plannen - geen draagvlak voor diepe ontgronding
Hoogwatergeul Lomm	2015	2.500.000	- is in 2015 gereed
Hoogwatergeul Venlo-Velden	2022	1.300.000	- is opgenomen als projectidee in het regioproces deltaprogramma in de periode tot 2030, maar uitvoering en omvang staan nog ter discussie
Hoogwatergeul Lottum	Na 2020	7.500.000	- is in het regioproces voorzien voor de lange termijn tot 2050, vanwege mindere prioriteit. - op dat moment is CVI conform vergunningen niet meer in bedrijf
ruimte voor aanvoer elders	--	2.100.000	- deze hoeveelheid betreft de aanleg van CVI Raaieinde zelf en heeft geen relatie met Hoogwaterveiligheid (conclusie StAB)
totaal		18.400.000	

9. REFERENTIES

1. Verweerschrift inzake de beroepschriften tegen het besluit van de gemeente Horst van de Maas van 18 februari 2014 met betrekking tot het bestemmingsplan Centrale Verwerkingsinstallatie Raaieinde en het besluit van het college van Horst aan de Maas met betrekking tot de omgevingsvergunning ten behoeve van het oprichten van CVI.
2. Centrale Verwerkingsinstallatie (CVI) onafhankelijke toets varianten, Adviesbureau de Meent d.d. 27 april 2009.
3. Nut, noodzaak, werking en locatiekeuze van de CVI Zandmaas, Grontmij.
4. Centrale Verwerkingsinstallatie (CVI) Zandmaas (deel A en B), plan-MER ten behoeve van POL-aanvulling, Eindversie, Grontmij, 26 maart 2008.
5. Centrale Verwerkingsinstallatie (CVI) Raaieinde, Besluit-MER, Milieueffectrapport, deel A, deel B, Definitief, Grontmij 14 juni 2012.
6. Centrale Verwerkingsinstallatie (CVI) Zandmaas, gemeente Horst aan de Maas, Toetsingsadvies over het milieueffectrapport, Commissie voor de milieueffectrapportage, 31 januari 2013.
7. Zandmaas II, Thema uitwerking Grondstromen, situatie 2007, Provincie Limburg, Dienst Landelijk gebied, Platteland in Uitvoering, mei 2008.
8. 24e voortgangsrapportage Zandmaas en Grensmaas, 1 januari 2013- 30 juni 2013, 2013, Rijkswaterstaat.
9. 25e voortgangsrapportage Zandmaas en Grensmaas, 1 juli-31 december 2013, 31 december 2013, Rijkswaterstaat.
10. 26e voortgangsrapportage Zandmaas en Grensmaas, 1 januari – 30 juni 2014, 2014, Rijkswaterstaat.
11. Evaluatie Meerjarenplan Zandmaas II 2007-2015, Dienst Landelijk gebied d.d. mei 2008.
12. Meerjarenplan Zandmaas 2, Perspectief op 2015-2050, Provincie Limburg, 2009.
13. Verslag ex artikel 8:47 Algemene wet bestuursrecht, StAB, 14 oktober 2014.
14. Provinciaal Omgevingsplan Limburg, ontwerp **.
15. Samenwerkingsovereenkomst Gemeente Horst aan de Maas en CVI Haven Raaieinde B.V, opgenomen als bijlage 3.2. bij Verslag StAB d.d. 14 oktober 2014.
16. NVLB, Structuuronderzoek 21, Samenvatting, De handel in grind, industriezand en aanverwante materialen 2003-2012, 2013.

17. Vergunningsaanvraag ontgrondingenwet Centrale Verwerkingsinstallatie (CVI) Raaiende, Grontmij Nederland, 12 december 2012.
18. Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg, Ontgrondingswet en Omgevingsverordening Limburg, project CVO-Haven Raaiende te Horst aan de Maas, Provincie Limburg 27 februari 2014.
19. Watervergunning voor de realisatie van Centrale Verwerkingsinstallatie (CVI) Raaiende, op de linkeroever van de Maas, tussen rivierkilometer 111,1 en 112,1 in de gemeente Horst aan de Maas, Rijkswaterstaat, Waterschap Peel en Maasvallei, 18 februari 2014.
20. Bestemmingsplan Geluidzone Centrale Verwerkingsinstallatie Raaiende, Gemeente Horst aan de Maas, 11 maart 2014.
21. Toekenning ontheffing ruimtelijke ingrepen, aanvraagnummer FF/75C/2012/0315.
22. Deltaprogramma 2015, Synthesedocument deelprogramma Veiligheid, Ministerie IenM, 25 juli 2014.
23. Regioproces Deltaprogramma Limburgse Maasvallei, Hoe houden we Limburg blijvend veilig voor hoogwater, Bestuursnotitie Regionaal bestuurlijk advies aan de Stuurgroep Delta Maas, 27 februari 2014.
24. Deltaprogramma Rivieren, voorkeursstrategie Maasvallei Onderzoeksrapportage fase 2 Regioproces, 2013.
25. Regioproces Deltaprogramma Limburg, fase 2 Voorkeursstrategie: rivierkundige maatregelen, bijlage kaartenatlas, 2014.
26. Waterbesluit, versie 3 december 2014.
27. Notitie Reikwijdte en detailniveau gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum, november 2013, provincie Limburg.
28. MIRT-verkenning, projectbureau Ooijen-Wanssum, 2013.
29. Ontgrondingenwet en Omgevingsverordening Limburg, Optimalisatie Hoogwatergeul Lomm te Venlo, Zaaknummer: 2013-0812, 2014.

